

EŞ VE ZİT ANLAMLI SÖZCÜKLER

• Yazılışları farklı, anlamları aynı olan sözcüklere **eş anlamlı** sözcükler denir.

👉 "Sana aldığım **hediye**yi beğendin mi?" cümlesi ile "Sana aldığım **armağan**ı beğendin mi?" cümleleri aynı anlama gelmektedir. Çünkü "hediye" ve "armağan" eş anlamlı sözcüklerdir.

👉 Eş anlamlı sözcükler cümlelerde her zaman birbirleri yerine kullanılamaz.

Örneğin, "Uzakta kara kara düşünüyor." cümlesinin yerine "Uzakta siyah siyah düşünüyor." diyemeyiz.

• Anlamca birbirinin karşıtı olan sözcüklere **zıt anlamlı** sözcükler denir.

👉 "Pazar günleri bazı dükkânlar **açık**, bazıları **kapalı**dır." cümlesinde geçen "açık" ve "kapalı" sözcükleri zıt anlamlıdır.

👉 Sözcüklerin olumlu ve olumsuz hâlleri birbirinin zıt anlamlısı değildir. Örneğin, "almak" sözcüğünün zıt anlamlısı "almamak" değil, "vermek" sözcüğüdür.

Etkinlik-4

Tablodaki sözcüklerin eş ve zıt anlamlılarını örnekteki gibi yazınız.

Sözcük	Eş Anlamlısı	Zıt Anlamlısı
ıslak	yaş	kuru
yaşlı		
beyaz		
küçük		
berrak		
eksik		
hızlı		
pis		

Etkinlik-5

1. Aşağıdaki sözcüklerin eş anlamlılarını yazınız.

hasret

.....

deprem

.....

kafa

.....

hikâye

.....

delil

.....

misafir

.....

hatıra

.....

rüya

.....

okul

.....

buyruk

.....

yarar

.....

barış

.....

hediye

.....

konut

.....

2. Aşağıdaki sözcüklerin zıt anlamlılarını yazınız.

geniş

.....

kötü

.....

temiz

.....

akşam

.....

güzel

.....

düzenli

.....

açık

.....

karanlık

.....

tembel

.....

acı

.....

gece

.....

dost

.....

siyah

.....

ağır

.....

Etkinlik-6

Aşağıdaki cümleleri, renkli yazılan sözcüklerin zıt anlamlılarını kullanarak yeniden yazınız.

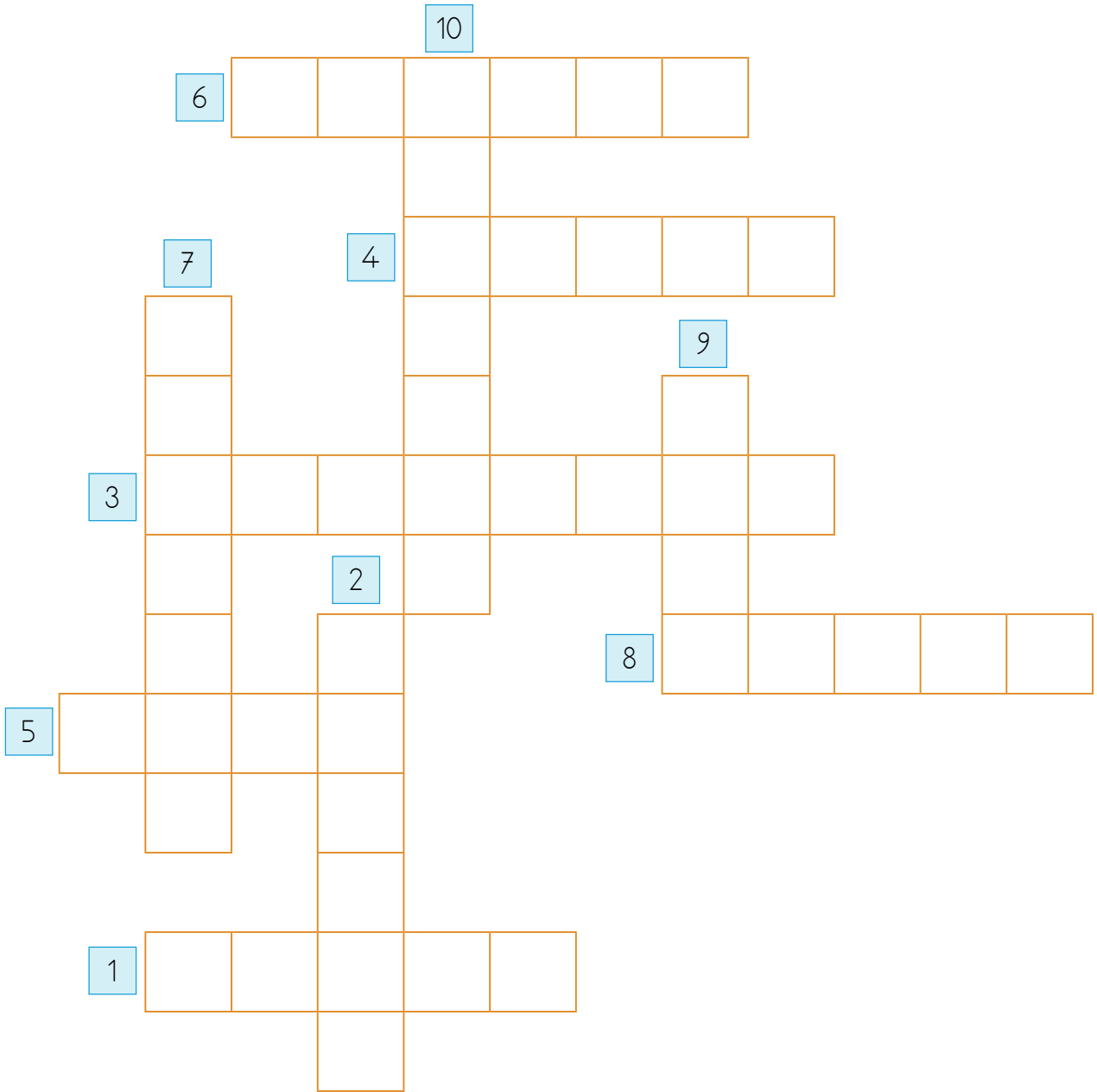
Kuşlar yüksekten uçuyor.	Kuşlar alçaktan uçuyor.
Soğuk bir rüzgâr esti.	
Pantolonum kısa geldi.	
Kapıdan önce ben geçtim.	
Yaz mevsimini severim.	
Maçı biz kazandık .	
Uzak bir yere gidelim.	
Yaşlı adam yorgundu.	
Dar bir yoldan geçtik.	
Bugün çok işim var.	
Odası son derece dağınıktı .	
Kardeşinin çok uslu olduğunu söyledi.	
Karnın aç mı , diye sordum.	

ETKİNLİKLER

Etkinlik-7

Aşağıdaki sözcüklerin eş anlamlılarını bulmacadaki yerlerine yazınız.

1	vakit	2	sözcük	3	güz	4	yanıt	5	mısra
6	esir	7	konuk	8	uyum	9	siyah	10	deneyim

Nereden gelmiş, niçin gelmişse
 Bir kirpicik gelmiş sokağımıza.
 Herkeste bir merak, bir telaş,
 Sorup duruyorlar: Ayol, bu da ne?
 Bir fenalık yapmasın sakın,
 Başını çıkarıyor bakın bakın!

1, 2 ve 3. soruları yukarıdaki şiire göre yanıtlayınız.

1. Şiirin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sokağa gelen kirpi
- B) Mahallelinin telaşı
- C) Çocukların şaşkınlığı
- D) Kirpiye duyulan sevgi

2. Sokaktakilerin kirpiyle ilgili tepkileri ne olmuştur?

- A) Kirpiyi çok sevmişlerdir.
- B) Kirpinin tehlikeli bir durum oluşturmasından korkmuşlardır.
- C) Kirpiyi evlerine almak istemişlerdir.
- D) Kirpiyi geldiği yere götürmeye karar vermişlerdir.

3. Şiirde geçen "telaş" sözcüğünün eş anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) endişe
- B) korku
- C) heyecan
- D) mutluluk

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler birlikte kullanılmamıştır?

- A) Ablasının saçları uzun, annesininkiler kısaydı.
- B) Üstü sıcak, soğuyana kadar dokunma.
- C) Al yanakları kırmızı elbisesine pek uymuş.
- D) Geniş araba dar yolda sıkıştı.

5. "Başka bir isteğiniz var mı?" cümlesinde altı çizili sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisini kullanırsak cümlenin anlamı bozulur?

- A) arzunuz
- B) dileğiniz
- C) talebiniz
- D) emriniz

6. "Öykü - hikâye" sözcükleri arasındaki anlam ilişkisi aşağıdaki sözcük çiftlerinden hangisi arasında **yoktur**?

- A) fayda - yarar
- B) doktor - hekim
- C) imkân - olasılık
- D) ihtiyaç - gereksinim

7. Aşağıdakilerden hangisi anlam bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) açık - kapalı
- B) tümce - cümle
- C) iç - dış
- D) sık - seyrek

TEST 2

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler birlikte kullanılmıştır?

- A) Perdeler yıkanınca tertemiz oldu.
- B) Sınavda üç yanlış bir doğruyu götürüyor.
- C) Bütün çiçekleri salondaki yaşlılara verdi.
- D) Ay gökyüzünde pırıl pırıl parlıyordu.

9. "Az veren candan, çok veren maldan." atasözünde geçen altı çizili sözcüklerdeki anlam ilişkisi aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) üretim - tüketim
- B) yasa - kanun
- C) ırmak - nehir
- D) kent - şehir

10. "Çözmek" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bağlamak" sözcüğünün zıt anlamlısı olarak kullanılmıştır??

- A) Bugün kaç soru çözdün?
- B) Buzların çözülmesi için biraz güneşe bıraktım.
- C) Bu problemi çözebileceğine inanıyorum.
- D) Bağcıklarımı çözmeme yardımcı olur musun?

11. Aşağıdakilerden hangisi "gam" sözcüğünün eş anlamlısı değildir?

- A) keder
- B) üzüntü
- C) tasa
- D) talih

12. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde zıt anlamlı sözcükler yoktur?

- A) Her inişin bir çıkışı vardır.
- B) Arpa eken buğday biçmez.
- C) Tok, açın hâinden ne anlar?
- D) Azı bilmeyen çoğu hiç bilmez.

13. "Amaç" sözcüğünün eş anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) gaye
- B) istek
- C) dilek
- D) gerek

14.

ayrıntı - detay

seviye - düzey

problem - soru

kolay - basit

Yukarıdaki sözcük çiftlerinden kaç tanesi eş anlamlıdır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

Doğal Sayıları En Yakın Onluğa ve Yüzlüğe Yuvarlama

- Marmara Bölgesi'nin en yüksek dağı olan Uludağ'ın yüksekliği 2543 metredir. Uludağ'ın yüksekliğinin hangi onluğa ve hangi yüzlüğe daha yakın olduğunu bulalım.

Onluğa Yuvarlama

2543 sayısı 2540 ile 2550 arasındadır.

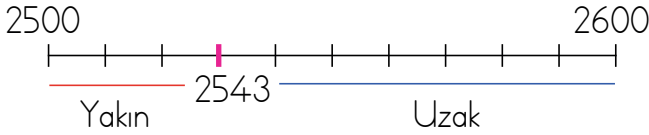

BİLGİ SANDIĞI

Bir doğal sayının birler basamağındaki rakam 5 ve 5'ten büyükse bir sonraki onluğa yuvarlanır. 5'ten küçükse bir önceki onluğa yuvarlanır.

Yüzlüğe Yuvarlama

2543 sayısı 2500 ile 2600 arasındadır.

BİLGİ SANDIĞI

Bir doğal sayının onlar basamağındaki rakam 50 ve 50'den büyükse bir sonraki yüzlüğe yuvarlanır. 50'den küçükse bir önceki yüzlüğe yuvarlanır.

- Aşağıdaki tablolarda ülkemizde bulunan bazı dağların yükseklikleri verilmiştir. En yakın onluğa ve en yakın yüzlüğe yuvarlanan yükseklikleri inceleyelim.

Dağlar	Yükseklik (m)	En Yakın Onluk	Dağlar	Yükseklik (m)	En Yakın Yüzlük
Ağrı Dağı	5137	5140	Erciyes Dağı	3916	3900
Süphan Dağı	4049	4050	Kızılıkaya Dağı	3767	3800
Kaçkar Dağı	3932	3930	Palandöken Dağı	3176	3200
Hasandağı	3268	3270	Aydos Dağı	3430	3400

ETKİNLİKLER

Etkinlik-8

1 Aşağıda verilen onluklara yuvarlanabilen doğal sayıları yazınız.

400

120

200

2 Tablolardaki verilen sayıları en yakın oldukları onluğa ve yüzlüğe yuvarlayınız.

Sayılar	En Yakın Onluk	En Yakın Yüzlük	Sayılar	En Yakın Onluk	En Yakın Yüzlük
2817			4268		
4625			5741		
3732			4216		
1294			8978		
8721			5751		
5214			3049		

3 Aşağıdaki doğal sayıları en yakın oldukları yüzlük ile eşleştiriniz.

6 958

2174

2122

6 937

4950

2100

6 900

7 000

5000

2200

1. 5226 sayısının yakın yüzlüğe yuvarlanmış hâli hangisidir?
 - A) 5200
 - B) 5300
 - C) 5230
 - D) 5220
2. Aşağıdaki doğal sayılardan hangisi en yakın yüzlüğe yuvarlandığında 25 yüzlük eder?
 - A) 2581
 - B) 2411
 - C) 2497
 - D) 2558
3. "3, 2, 7, 1" rakamları birer kez kullanılarak yazılabilecek dört basamaklı en büyük sayı en yakın onluğa yuvarlandığında kaç olur?
 - A) 7300
 - B) 7310
 - C) 7320
 - D) 7330
4. Aşağıdaki doğal sayılardan hangisi 410'a yuvarlanır?
 - A) 389
 - B) 407
 - C) 415
 - D) 417
5. 7218 doğal sayısının en yakın olduğu yüzlük aşağıdakilerden hangisidir?
 - A) 7300
 - B) 7200
 - C) 7100
 - D) 7000
6. "8, 4, 5, 2" rakamları birer kez kullanılarak yazılabilecek dört basamaklı en küçük sayı en yakın yüzlüğe yuvarlandığında kaç olur?
 - A) 2300
 - B) 2400
 - C) 2500
 - D) 2600

TEST - 3

7.

Birler bölüğü: 218

Binler bölüğü: 9

Yukarıdaki doğal sayı, en yakın yüzlüğe yuvarlandığında kaç olur?

- A) 8 500
- B) 9 100
- C) 8 600
- D) 9 200

8.

37A → 380

Yukarıdaki doğal sayı en yakın onluğa yuvarlandığında 380 olduğuna göre A yerine yazılabilecek rakamların toplamı kaçtır?

- A) 30
- B) 33
- C) 35
- D) 38

9.

I. 496 → 490

II. 607 → 610

III. 943 → 940

IV. 995 → 990

Yukarıdaki sayı - en yakın olduğu onlak eşleştirmelerinden hangileri **yanlıştır**?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV

10.

İstanbul - Erzurum arasında 1234 km yol giden yolcu otobüsü en yakın yüzlüğe göre yaklaşık kaç kilometre yol gitmiştir?

- A) 1000
- B) 1100
- C) 1200
- D) 1300

11.

Okul numaram 1578

Ayşe

Okul numaram 1568

Emel

Okul numaram 1592

Burak

Okul numaram 1563

Buğra

Yukarıdaki öğrencilerden hangisinin okul numarası 1570'e daha yakındır?

- A) Ayşe
- B) Emel
- C) Burak
- D) Buğra

12.

Aşağıdaki doğal sayılardan hangisi en yakın onluğa ve yüzlüğe yuvarlandığında sonuç aynı sayı olur?

- A) 3115
- B) 4095
- C) 5009
- D) 6192

Doğal Sayıları Sıralama

○ 347 265 ve 343 298 doğal sayılarını karşılaştıralım.

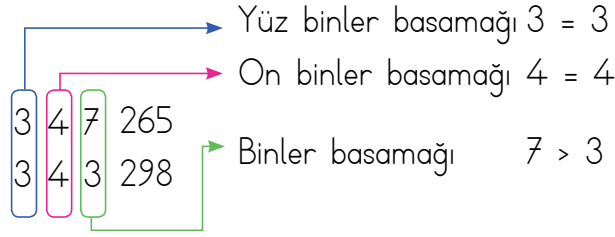
1. adım

İki doğal sayının kaç basamaklı olduğuna bakalım.

347 265 → 6 basamaklı 343 298 → 6 basamaklı

2. adım

Aynı adlı basamakları alt alta gelecek şekilde yazalım. Basamaklardaki rakamları karşılaştıralım.

3. adım

Yapılan karşılaştırmalara göre
347 265 > 343 298 olur.

BİLGİ SANDIĞI

Küçüktür	<
Büyüktür	>
Eşittir	=

○ Aşağıda yapılan karşılaştırmaları inceleyelim.

$$8261 < 8795$$

$$12\ 428 > 12\ 410$$

$$715\ 899 = 715\ 899$$

BİLGİ SANDIĞI

Basamak sayısı fazla olan doğal sayı her zaman diğerlerinden büyüktür. Basamak sayısı aynı olan doğal sayılarda sıralamayı en büyük basamakları karşılaştırarak yaparız. Eğer basamaktaki rakamlar eşit ise bir sonraki basamağı karşılaştırırız.

Çözelim - Öğrenelim

Aşağıdaki doğal sayıları verilen sembollere uygun olarak sıralayınız.

2305

23051

2350

230005

..... < < <

ETKİNLİKLER

Etkinlik-9

1 Aşağıda boş bırakılan yerlere "<", ">" ve "=" sembollerinden uygun olanını yazınız.

2815 2921

12 621 12 621

210 468 58 705

7212 7121

43 815 44 926

341 210 341 208

6973 6379

71 211 71 210

468 051 468 167

8240 8345

58 903 58 705

507 246 510 376

2 Aşağıdaki doğal sayıları verilen sembollere uygun olarak sıralayınız.

7941, 5861, 7217, 4606, 8577

6025, 3089, 6266, 1297, 3788

17 624, 5718, 24 214, 3104

18 610, 15 214, 20 214, 21 960

3 Aşağıda verilen rakamları birer kez kullanarak istenilen özellikte doğal sayıları oluşturup yazınız.

5 4 1 7

- En büyük sayı :
- En küçük sayı :
- En büyük çift sayı :
- 5000'den küçük en büyük sayı :

3 0 6 4

- En büyük sayı :
- En küçük sayı :
- En büyük çift sayı :
- 6000'den küçük en büyük sayı :

1.

I. $71\ 943$ II. $71\ 816$

III. $71\ 527$ IV. $71\ 898$

Yukarıda verilen doğal sayılardan en küçük olan hangisidir?

- A) I B) II
C) III D) IV

2. 7, 3, 4, 1 rakamları birer kez kullanılarak yazılabilecek 4000'den küçük en büyük doğal sayı kaçtır?

- A) 4137
B) 3417
C) 4173
D) 3741

3. Aşağıdaki karşılaştırmalardan hangisi doğrudur?

- A) $2811 < 2808$
B) $7716 = 7715$
C) $9540 > 9530$
D) $6127 < 6125$

4. $7165 > \bullet > 5148$ sıralamasında \bullet yerine gelebilecek en büyük ve en küçük doğal sayılar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 7164 ve 5149
B) 7166 ve 5149
C) 7164 ve 5150
D) 7166 ve 5147

5.

$$215\ 867 - 461\ 217 - 79\ 218$$

$$371\ 567 - 84\ 275$$

Yukarıdaki doğal sayıları küçükten büyüğe doğru sıraladığımızda ortadaki doğal sayı hangisi olur?

- A) 215 867
B) 84 275
C) 371 567
D) 461 217

6.

$$a > 215\ 497$$

Yukarıdaki karşılaştırmada a yerine hangi sayı yazılamaz?

- A) 215 498
B) 213 499
C) 216 000
D) 215 505

TEST - 4

7.

Aklımdan tuttuğum sayı 1785'ten küçük, 1126'dan büyüktür.

Buse'nin aklından tuttuğu sayının alabileceği en büyük ve en küçük değer hangi seçenekte verilmiştir?

- A) 1125 ve 1786
- B) 1124 ve 1784
- C) 1127 ve 1786
- D) 1127 ve 1784

8. Aşağıdaki karşılaştırmalardan hangisi yanlıştır?

- A) $7314 < 8255$
- B) $6315 > 6221$
- C) $2141 < 2244$
- D) $5714 > 5746$

9.

$9817 - 9716 - 9895 - 9703$

Yukarıdaki sayıların doğru sıralanışı hangi seçenekte verilmiştir?

- A) $9817 > 9895 > 9716 > 9703$
- B) $9817 < 9895 < 9716 < 9703$
- C) $9895 > 9817 > 9716 > 9703$
- D) $9895 < 9817 < 9716 < 9703$

10.

İdil

$$3294 < 3875$$

$$1728 = 1728$$

Yiğit

$$9868 > 9825$$

$$5721 < 5268$$

Melis

Mert

Hangi öğrenci karşılaştırmasında **hata** yapmıştır?

- A) İdil
- B) Melis
- C) Yiğit
- D) Mert

11.

5

7

3

4

Yukarıdaki rakamlar birer kez kullanılarak yazılabilecek 4000'den küçük en büyük doğal sayı kaçtır?

- A) 4357
- B) 3475
- C) 3457
- D) 3754

12.

$$281\ 526 < \dots\dots\dots$$

Yukarıdaki karşılaştırmada boş bırakılan yere yazılabilecek en küçük doğal sayı hangisidir?

- A) 281 527
- B) 281 697
- C) 281 525
- D) 281 543

Dünya'nın Hareketleri

Dünya'mızın iki türlü hareketi vardır:

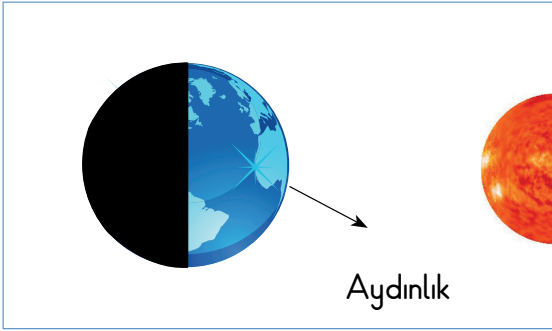
1. Dünya'nın kendi etrafında dönme hareketi
2. Dünya'nın Güneş etrafında dolanma hareketi

Dünya kendi etrafındaki dönüşünü batıdan doğuya doğru 24 saatte (1 günde) tamamlar.

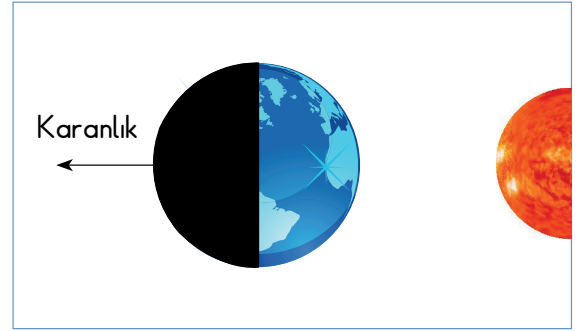

Dünya'nın kendi eksenini etrafında dönmesi sonucunda;

- Gece ve gündüz oluşur.
- Güneş ışınlarının günlük geliş açıları değişir.
- Günlük sıcaklık farkları meydana gelir.
- Yönler oluşur.
- Dünya'nın kendi etrafında dönüşü sonucu rüzgârlar oluşur.

Dünya üzerinde Güneş ışığı alan kısımda gündüz yaşanır.

Dünya üzerinde Güneş ışığı almayan kısımda gece yaşanır.

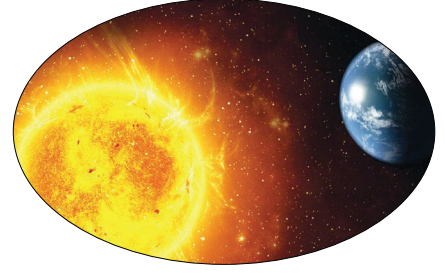
Dünya kendi etrafında günlük dönüşünü sürdürürken bir yandan da Güneş çevresinde dolanır. Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanma süresi 365 gün 6 saattir. Buna 1 yıl denir.

Dünya'nın Güneş etrafında dolanması ile gün içinde Güneş'in yeri sürekli değişir. Yani Güneş'i gün içinde farklı yerlerde görmemizin nedeni Dünya'nın Güneş etrafındaki hareketidir.

Dünya'nın Hareketleri

Dünya'nın Güneş etrafında dolanması sonucunda:

- Mevsimler oluşur. (İlkbahar, yaz, sonbahar, kış)
- Yıl içinde Güneş ışınlarının geliş açısı değişir.
- Gece-gündüz süreleri değişir.
- Bir yıl olarak adlandırılan zaman dilimi oluşur.

Türkiye, Dünya'nın kuzey yarım küresinde yer alır.

Dünya'nın Hareketleri ve Zaman Dilimleri İlişkisi

İnsanlar gündüz ve gecenin toplamına **gün** demiş ve yaşamlarını bu zaman dilimine göre ayarlamışlardır. Yılı 12 aya bölen Sümerliler, bu durumu gök gözlemleri sonucu belirlemişlerdir. Sümerliler 365 güne **yıl** adını vermişlerdir.

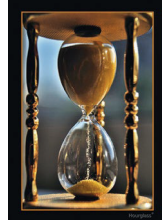
UNUTMAYALIM

1 gün 24 saattir.

1 saat 60 dakikadır.

1 dakika 60 saniyedir.

1 yıl 365 gün 6 saattir 1 yıl 52 haftadır.

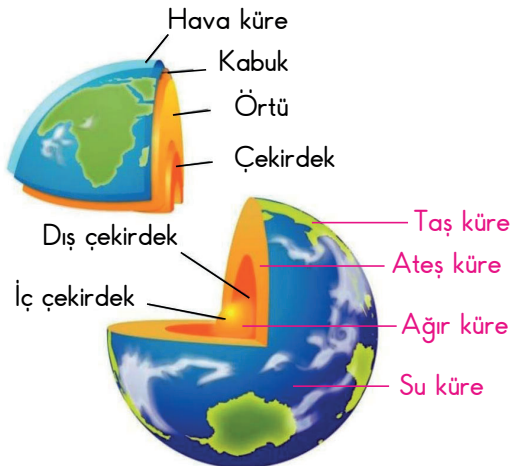

Dünya kendi eksenini etrafında dönmeseydi Dünya'nın bir yüzü daima gündüz, diğer yüzü daima gece olurdu.

HATIRLAYALIM

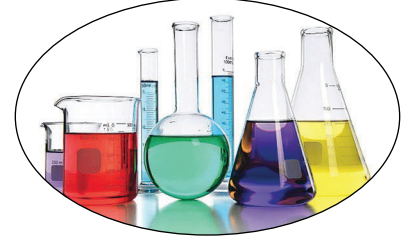
Dünya'mızın Katmanları

DENEY YAPALIM

Araçlar: Işık kaynağı (el feneri), yerküre (top, elma veya portakal)

Yapılışı:

1. Bulduğunuz ortamı karanlık hâle getiriniz.
2. El fenerini yakınız.
3. Yuvarlak cismi (portakal) ışık kaynağının önünde tutunuz. Cismin ön yüzü aydınlık, arka yüzü karanlık mı?
4. Portakalı yavaş yavaş döndürünüz. Işık alan bölgeler değişti mi? Nedenini açıklayınız.

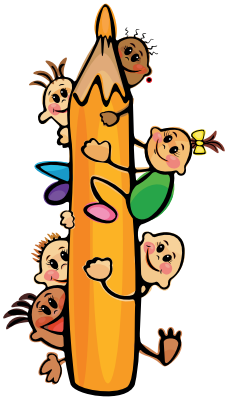
Gözlemlerinizi boşluğa yazınız.

Gözlem:

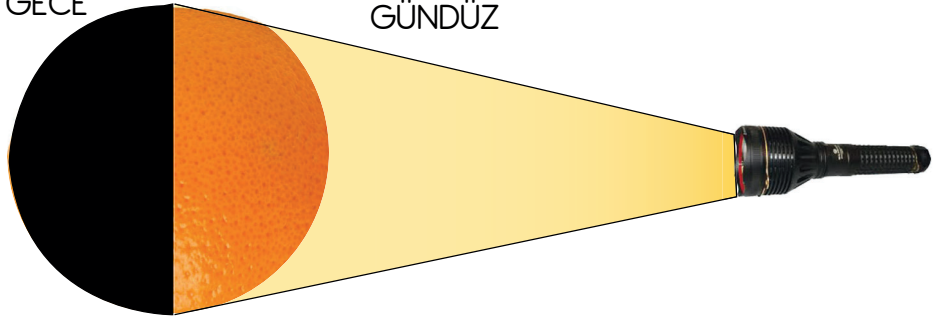
.....

Sonuç: Dünya'nın dönmesinden dolayı aydınlık ve karanlık bölge sürekli değişir. Güneş'ten ışık alan ön yüzünde GÜNDÜZ, ışık almayan arka yüzünde ise GECE yaşanır.

GECE

GÜNDÜZ

! 21 Mart ve 23 Eylül'de Dünya'nın her yerinde gündüz ve gece süreleri eşittir.

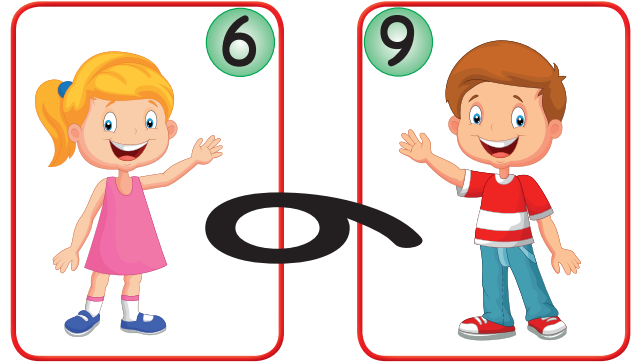
Zihinsel Özellikler ve Empati

İnsanların doğuştan veya sonradan kazandıkları ancak zaman içerisinde fark ettikleri özelliklerine **zihinsel özellik** denir.

Her birimiz farklı yeteneklere, beğenilere ve kişilik özelliklerine sahibiz. Bu nedenle farklılıklara saygı duymamız gerekir.

Kişinin olaylara karşısındakinin bakış açısıyla bakabilmesi, karşısındaki kişinin duygularını, düşüncelerini doğru anlaması, anladığını karşısındaki kişiye ifade etmesi empati olarak adlandırılır. Bazen kendimizi farklı özelliklere sahip bireylerin yerine koymak onları anlayabilmenin en iyi yoludur.

Çoğu zaman anlaşmazlıkların nedeni bu kadar basittir.

Aşağıdaki soruları "Evet" ve "Hayır" şeklinde işaretleyip kendinizi değerlendirin. (Her "Evet" 25 puan)

	Evet	Hayır
Başkalarının sorunlarını dinler misin?	☐	☐
Başkalarının üzüntülerine onlarla birlikte üzülebilir misin?	☐	☐
Doğrudan ifade etmese de başkalarının duygularını hissedebilir misin?	☐	☐
Başkalarının duygu ve düşüncelerini anlayışla karşılayabilir misin?	☐	☐
Puanlama		

BİLGİ SANDIĞI

İlgi ve isteklerimiz doğrultusunda okulda veya çevremizdeki etkinliklere katılmak, fiziksel ve sosyal gelişimimizi olumlu yönde etkiler.

Etkinlik-11

Aşağıdaki labirente göre çocukların ilgi ve istekleri doğrultusunda yaptıkları etkinlikleri bulunuz. Cümleleri tamamlayınız.

Ben
.....
ilgi duyarım.

Ben
.....
ilgi duyarım.

Ben
.....
ilgi duyarım.

Ben
.....
ilgi duyarım.

